

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **E.**, bytom M.M. proti žalovanému **Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny**, so sídlom Špitálska 8, Bratislava o preskúmanie zákonosti rozhodnutia žalovaného číslo UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/8226-002 z 13. mája 2013, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2015, č.k. 6S/108/2013-32, v časti výroku o náhrade trov konania, takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2015, č.k. 6S/108/2013-32, v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania **m e n í** tak, že žalobcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 15. januára 2015, č.k. 6S/108/2013-32, zrušil rozhodnutie žalovaného číslo UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/8226-002 z 13. mája 2013 ako aj rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny K. a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Súčasne žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku náhradu trov konania v sume 67,- €, pozostávajúcu z náhrady cestovného a stravného za cestu na pojednávanie dňa 15.01.2015.

Žalovaný napadol rozsudok krajského súdu včas podaným odvolaním v časti týkajúcej sa výroku o náhrade trov konania. Namietal, že už z predchádzajúceho sporu vedeného na Krajskom súde v Kočiciach v roku 2012 vyplýva, že žalobca už dlhodobo žije v obci T., pričom túto skutočnosť žalovanému zamlčuje a domáha sa priznania príspevku na bývanie v byte matky v K., kde má hlásený trvalý pobyt. Podľa názoru žalovaného pre priznanie náhrady cestovného je rozhodujúce, že navrhovateľ má trvalý pobyt na M.. Súčasne nesúhlasil ani s vyčíslenou sumou náhrady cestovného za vzdialenosť z obce T. do K., ktorú žalobca navýšil na 217 km, pričom uvedená vzdialenosť v závislosti od časti mesta K. kam smeruje, činí 157 – 165 km. Navrhol, aby odvolací súd žalobcovi nepriznal trovy konania podľa § 250k ods. 1 O.s.p. alebo aby zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zníži náhradu trov konania na sumu 51,34 €.

Rozsudok krajského súdu v časti týkajúcej sa výroku o náhrade trov konania napadol včas podaným odvolaním aj žalobca. Nesúhlasil s tým, že krajský súd mu nepriznal náhradu cestovných nákladov za cestu pri doručení vyčíslenia trov konania. Podľa jeho názoru žiadne ustanovenie zákona neurčuje ako má úspešný navrhovateľ doručovať súdu podanie s vyčíslením trov konania. Žiadal, aby mu odvolací súd priznal náhradu cestovného a stravného v sume 201,- € (3x 67,- €) za 3 cesty z obce T. do K., keďže aj odvolanie podáva osobne do podateľne Krajského súdu v Košiciach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok i konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok v časti o trovách je potrebné zmeniť.

Predmetom konania podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. bolo preskúmanie právoplatného rozhodnutia žalovaného o tom, že žalobca je občanom v hmotnej núdzi, ale nespĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a nepriznal mu dávku a príspevky.

Krajský súd žalobcovi, ktorý je prihlásený k trvalému pobytu na adrese M.M., priznal právo na náhradu trov konania v sume 67,- €, a to cestovné a stravné za účasť na pojednávaní na Krajskom súde v K. dňa 15. januára 2015 z dôvodu, že sa mal počas trvania práceneschopnosti zdržiavať na adrese T. 108, okres L.. Cestovné náklady za cestu pri doručení vyčíslenia trov konania súdu, krajský súd neuznal ako účelne vynaložené

s odôvodnením, že vyčíslenie trov konania mohol žalobca doručiť súdu prostredníctvom pošty.

Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobca je k trvalému pobytu prihlásený na adrese M.K.. Od 2. septembra 2014 bol žalobca práceneschopný a táto jeho práceneschopnosť trvala aj v deň pojednávania na Krajskom súde v Košiciach dňa 15. januára 2015, pričom sa mal žalobca počas trvania práceneschopnosti (podľa jeho zhlásenia ošetrojúcemu lekárovi) zdržiavať na adrese T. 108, okres L.. Podľa potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti, žalobca bol práceneschopný pre diagnózy bolesti chrbta a panickú poruchu. Potvrdenie lekára, že sa môže osobne zúčastniť pojednávania na krajskom súde nepredložil, pričom vzhľadom na jeho zdravotný stav (bolesti chrbta a panická porucha je psychická porucha, ktorá sa prejavuje častými záchvatmi paniky, vyhýbaním sa situáciám, v ktorých k panike došlo a strachom z očakávania ďalšieho záchvatu) mal možnosť požiadať o odročenie pojednávania, ktorému by súd vzhľadom na trvajúcu práceneschopnosť, mohol vyhovieť.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní uspel, má v zásade právo na náhradu trov, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením práva na súdnu ochranu.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti so súdnym konaním musel zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Predpokladom vzniku nároku na náhradu trov konania je nielen plný úspech vo veci, ale aj a najmä účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva. Nevyhnutné sú tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony nariadené súdom, potrebné na zaujatie procesného stanoviska k žalobe, k meritórnemu vyjadreniu účastníka konania, k vykonanému dôkazu, na použitie opravných prostriedkov, na zaplatenie súdnych poplatkov,

na hotové výdavky a napokon aj trovy právneho zástupcu (advokáta). Ide teda o trovy, vynaložené v súvislosti s konaním, v danom prípade v súvislosti s konaním o preskúmanie žalovaného číslo UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/8226-002 z 13. mája 2013.

Podľa § 250k ods.1 O.s.p. ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. Ak bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené z dôvodu podľa § 250j ods. 3, súd žalobcovi prizná úplnú náhradu trov konania. Môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Plný úspech v konaní neznamena, že žalobca má právo na náhradu akýchkoľvek trov konania. V zmysle § 142 ods. 1 v spojení s § 246c O.s.p. mu možno priznať iba náhradu tých trov, ktoré boli *potrebné* (nie také, ktoré si účastník dobrovoľne zvolil) *na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi*, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 73 ods. 1 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, špecializovaný súd a vojenské súdy nárok na cestovné má osoba zúčastnená na konaní, ktorá nemá trvalý alebo prechodný pobyt alebo nepracuje v mieste, kde sa konanie uskutočňuje, alebo je predvolaná z miesta, kde sa dočasne zdržuje.

Úspešný účastník, v danom prípade žalobca má nárok na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s konaním, v ktorom sa ako občan v hmotnej núdzi domáhal priznania príspevku na bývanie s tým, že adresa jeho trvalého pobytu je na M.. Náhrada cestovného v danom prípade nepatrí, keďže žalobca *má trvalý pobyt v mieste, kde sa konanie uskutočňuje, a z ktorého bol na pojednávanie predvolaný* (zásielku s predvolaním na pojednávanie osobne prevzal na adrese trvalého pobytu dňa 8. januára 2015).

Žalobca namietal, že zákon neurčuje ako má úspešný navrhovateľ doručovať súdu podanie. Je pravdou, že podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom (§ 42 ods. 1 veta prvá O.s.p.) a je na účastníkovi, aký spôsob doručenia podania súdu si zvolí (osobne, poštou alebo elektronicky. Je však povinnosťou súdu posúdiť, či trovy pri tom vynaložené boli vynaložené účelne. Pretože len za účelne

vynaložené trovy je možné priznať ich náhradu. Odvolací súd, rovnako ako krajský súd je toho názoru, že osobné doručenie podania, ktorým boli vyčíslené trovy konania z miesta, kde sa účastník dobrovoľne zdržuje vzdialeného od sídla súdu 157 km, nemožno považovať za účelne vynaložené, keďže toto podanie mal možnosť žalobca doručiť súdu prostredníctvom poštovej prepravy. Je na jeho dobrovoľnom rozhodnutí, keď si zvolí osobné doručenie, za danej situácie však trovy konania tým vzniknuté *nemožno považovať za účelne vynaložené*.

Vzhľadom na to, že žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, odvolací súd mu právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p.) a žalovanému žiadne trovy nevznikli.

Poučenie : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 25. novembra 2015

JUDr. Viera Nevedlová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Alena Augustiňáková